

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN - DESEMBRE 1994 - Nº 43

BONES FESTES

DAMUNT DAMUNT

Revista d'Informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Desembre 1994 - Núm. 43
Depòsit legal PM-673-1991

Domicili:

Major, 68
07240 Sant Joan (Mallorca)
Tel. 52 61 83

Director:

Miquel Florit Huguet

Col.laboradors:

Antoni Amengual Barceló
Antònia Amengual Salvà
Francesc Alzamora Bauzà
Joan Barceló Serra
Margalida Bauzà Bover
Guillem Company Bauzà
Gabriel Company Gayà
Nino Company Pérez
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Lluïsa Gayà Bauzà
Antònia-Pilar Mas Jaume
Cati Fullana Matas
Gabriel Monserrat Monserrat
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Joan Matas Sastre
Guillem Bou Mas
Joan Gayà Matas
Antònia Torrens Jaume
Maria Ordinas
Marc Vidal Bonet

Imprimeix:

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, n° 2
MANACOR

Tirada: 400 exemplars

CONTINGUT

NOTICIES LOCALS	4
POEMES, GLOSES I GLOSADORS	8
ALTRES INFORMACIONS	10
COL.LABORACIONS	
- Els rectors de Sant Joan	14
- Maitines a Bonany	16
- En Miquel Fiol...	16
- SIDA	17
ALTRES INFORMACIONS	18
MISSATGE D'ADVENT...	19

SALUTACIÓ

Cada dia hi ha notícies, inclòs en un poble petit com el nostre, perquè res del que passa a una altra banda, en el món, ens és del tot aliè.

Aquest mes de Desembre, independent dels esdeveniments quotidians o petits succeïts que solem comentar en les nostres pàgines, ha estat abundós en "diades" i "commemoracions" i també pels seus "ponts".

Deixem en mans dels sindicats, les patronals, els economistes i l'Església la conveniència o inoportunitat dels "ponts".

Voldríem que aquesta revista servís de "pont" per la convivència pacífica, sempre, i ara que ens acostam a

les festes de Nadal, una commemoració que en veritat havia d'esser en pau i amor, en fraternitat i compartint.

No és la nostra intenció la de "denunciar" però sí la de recordar que en aquestes diades i commemoracions del mes de Desembre: Dia de la Sida, dia de la Constitució, commemoració de la Declaració dels Drets Humans, etc. no ens són aliens ni llunyans.

Que la pau i alegria acompanyin a col.laboradors, lectors i subscriptors, durant les Festes de Nadal.

Molts d'anys a tots.

Miquel Florit Huguet.

DAMUNT DAMUNT

Vos desitja un
BON NADAL

i

FELIÇ ANY NOU

Se tornaran asfaltar diferents carrers del poble

En el ple extraordinari celebrat el passat dia 11 de novembre, presidit pel batle Gabriel Mora es va aprovar el reasfaltament dels carrers de la part alta del poble, amb un pressupost de 17 milions de pessetes. L'ajuntament sol·licitarà que aquesta reforma sigui inclosa en el Pla d'Obres i Serveis del proper exercici, del Consell Insular de Mallorca perquè part de les obres siguin finançades per aquest organisme.

A la mateixa sessió plenària es fitxaren les festes locals per al proper any. Així, com altres anys, seran dies festius el 17 d'abril, segona festa de Pàsqua, i el 29 d'agost, festa del patró Sant Joan Baptista.

Finalment, s'acordà que Catalina Lluïsa Gayà Bauzà continui com a encarregada de la biblioteca municipal i arxiu. Catalina Lluïsa ja havia ocupat aquest càrrec el passat curs. La duració de contracte aprovat és d'un any.

Joan Jaume Nigorra

La metgessa santjoanera Caterina Mieras "descobridora" de la Sida a Espanya

El "Diario de Mallorca" del passat dia 4 de desembre publicava unes declaracions de la metgessa santjoanera Caterina Mieras Barceló, sobre un tema de gran actualitat: **la sida**.

Caterina Mieras, avui una eminent doctora, va néixer a Sant Joan. Els seus pares eren l'amo en Joan Mieras (Faleu) i Antònia Barceló (Caminera). Especialista en Dermatologia és actualment metgessa adjunta de la residència Vall d'Ebró de Barcelona.

Caterina Mieras va diagnosticar a finals de 1981 el primer cas de sida a Espanya. Ella no pretén ser alarmista, sinó realista, però assegura que el problema és ara el contagi de la dona. Es calcula que a l'any 2000 (d'aquí a 5 anys) hi haurà 20 milions o més de dones infectades.

Tres milions costaren les festes Patronals

En el Ple Ordinari celebrat pel nostre Ajuntament el passat dia 25 de Novembre es donà compte de la liquidació de les Festes Patronals celebrades el passat mes d'agost, que han pujat a la quantitat de 2.983.470 pessetes aportades per l'Ajuntament, si bé es registraren aportacions que poden arribar a les 400.000 pessetes.

També foren concedides diferents subvencions: 100.000 pessetes al Club Esportiu Sant Joan (futbol), 40.000 al Club de Colmbicultura i 50.000 al Santuari de Lluc.

Ha estat nomenat Delegat de l'Ajuntament dins el Consell Escolar el regidor Miquel Torrens.

S'acordà comunicar al Centre d'Estadística que a efectes electorals les seccions i col·legis no han sofert modificació.

Entrats dins el capítol de precis i preguntes el portaveu d'UM apuntà la necessitat de realitzar una urgent neteja de torrents, així com d'encarregar l'elaboració d'un estudi per dotar de servei de transport per acudir a una assistència sanitària, millora que podria abarcar la Mancomunitat des Pla en vistes a la propera obertura de l'Hospital de Manacor.

Per finalitzar aquesta nota volem afegir que durant els primers dies de desembre s'ha duit a terme l'asfaltat de la carretera de Vilafranca, com també que continuen les obres de la xarxa d'abastament d'aigua, que per motiu d'haver-se allargat fora del casc del poble, ha estat motiu de diversos comentaris.

Joan Jaume Nigorra.

Tres accidents de trànsit

Durant la segona quinzena del passat mes de novembre es produïren tres accidents de trànsit on els conductors eren santjoaners.

Si bé els ocupants dels vehicles no sofriren greus llesions, els cotxes sí que quedaren en molt mal estat.

El primer d'aquests accidents succeí el passat dia 19 de novembre, en el qual Climent Roig Gayà tingué la topada per les coses de Maià.

El segon accident el sofrí Miquel Bonet Sastre (de Ses Roques) anant camí de l'Aeroport, anant acompanyat de la seva esposa i germana. Fou el dia 21 de Novembre.

Del tercer accident fou víctima Magdalena Morlà Bauzà (Mola) el dia 25 de Novembre a la carretera de Palma a les proximitats de Can Gordiola.

La Cooperativa feu un homenatge a Jaume Galmés

Dies passats la Cooperativa Agrícola de Sant Joan va retre un homenatge d'agraïment a D. Jaume Galmés, enginyer agrícola que fins a la seva jubilació ha dirigit la finca agrícola experimental "Sa Canova" de l'Obra Social de "Sa Nostra".

En el restaurant "Sa Cova" de Sant Joan, es feu un sopar casolà, al qual assistiren els directius de la Cooperativa i de Sa Nostra, entre els qui hi havia D. Francesc Ribas cap de l'Obra Social, D. Santiago Oliver cap del De-

partament Comercial, Pere Miralles enginyer tècnic agrari i continuador de Jaume Galmés a Sa Canova, així com Miquel Gayà Rotger Delegat de Sa Nostra a Sant Joan. També va estar present Margalida Estelrich d'Unió de Pagesos.

Acabat el sopar, Josep Estelrich President de la Cooperativa, va tenir paraules d'agraïment per la tasca desenvolupada per Jaume Galmés a favor de l'agricultura i pel seu assessorament en experiments realitzats a Sa Canova i altres bandes dels quals se n'han aprofitat els socis de la Cooperativa i que han vist els cooperativistes en les múltiples visites fetes a Sa Canova, així com a les conferències que Jaume Galmés ha donat a Sant Joan.

Al final es feu entrega al Sr. Galmés d'una placa commemorativa de l'acte i que l'homenatjat agrai amb paraules plenes de sinceritat i amb la senzillesa que li és característica, encoratjant els assistents a continuar en el desenvolupament de la vida agrària i ramadera, al mateix temps que ens contava anècdotes i experiències viscudes i fent broma damunt les noves directrius comunitàries en ves de l'agricultura.

Va acabar oferint els seus coneixements i col.laboració a tots els reunits.

Joan Jaume Nigorra.

La restauració de façanes

No sabem si són molts de propietaris de Sant Joan que s'han aprofitat de les subvencions que concedeix la Conselleria de Cultura i Ajuntament per al millorament de façanes.

De totes maneres és aquesta una oportunitat -comptant amb aquesta ajuda- d'anar "canviant la cara" de moltes cases i del poble, com ha fet a altres indrets de Mallorca.

Fins ara, a manca d'unes Normes Subsidiàries una normativa municipal; hi havia "llicència per al mal gust", on tothom feia el que li pareixia i en més d'una ocasió no es tenia en compte l'entorn, el bon gust i respecte a l'arquitectura tradicional.

La foto que acompanya aquest comentari, és un exemple del millorament de façanes que s'ha començat a dur a terme a Sant Joan. La façana correspon a la casa núm. 2 del carrer de Petra, "Ca Na Bonet" on hi va estar instal.lada la primera central telefònica i que actualment és propietat de Margalida Bauzà Gayà (filla del Comandant "Saig").

La nostra enhorabona a Carlos i Margalida i que el vostre exemple sigui seguit i que els materials autòctons, la pedra i la pedra calcàrea o marès tornin amb el temps a ser habituals entre nosaltres.

Necrològiques

Joan Company Bauzà (Mena)

va morir el passat dia 21 de Novembre a l'edat de 83 anys.

Estava casat amb Aina Jaume Bauzà (de s'Hort) i residia a Palma de fa un any.

Joan Morey Martí (Bovarrí),

va morir el passat dia 3 de Desembre a l'edat de 84 anys.

Estava casat amb Jerònia Jaume Llabrés (Rubertera)

El nostre condol als familiars d'aquestes dues famílies.

Germandat de Donants de Sang

El passat dia primer de Desembre se celebrà en el Restaurant "Mendia Vell" (terme de Manacor) una trobada dels dirigents de la Germandat de Donants de Sang, i els representants dels mitjans de comunicació a la que foren convidades les revistes de Premsa Forana.

Del resum estadístic que fou entregat, que comprèn els mesos de gener a setembre de 1994, hem tret les següents dades:

-La Unitat Mòvil del Banc ha visitat Sant Joan en 3 ocasions.

-El nombre actual de donants és de 171.

-Hi ha 7 nous donants.

-Les bosses (de sang) aconseguides durant aquests mesos han estat 94.

Volem acabar aquesta nota, recordant que els dos col·laboradors que la Germandat de Donants de Sant té a Sant Joan són **Antoni Bauzà Matas** (Escolà) i **Joan Matas Gayà** (Pere-maiol).

Pla de carreteres

A una altra part de la revista s'informa que la carretera de Vilafranca ha estat asfaltada durant els primers dies de desembre.

D'altra banda pareix esser que el Pla de Carreteres elaborat pel Govern Balear deixa marginat el municipi de Sant Joan.

En unes manifestacions publicades el batle Gabriel Mora va manifestar que "el projecte deixa marginat es municipi. No s'inclou cap millora de Sant Joan - Sineu ni tampoc està incluída la carretera que duu de Sant Joan a Petra i Montuiri". D'aquí a dos mesos es farà un Ple ordinari per discutir aquest problema. L'Ajuntament pretén fer un informe explicant la necessitat de millores en aquestes carreteres.

Dos robatoris

Durant la nit del dissabte dia 10 de desembre, se suposa a la matinada del diumenge dia 11, dos establiments comercials de Sant Joan foren visitats pels lladres, encara que ignoram si provaren d'entrar a altres bandes.

De Ca Na blanc, en el carrer Bellavista núm. 32, se n'endugueren una petita quantitat de doblers, els que trobaren. L'altre establiment visitat fou el forn de Can Mateu Fossier, en el carrer Major núm. 100. La quantitat que aconseguiren els lladres tampoc fou molt important, perquè en els temps que correm ningú deixa els doblers en el calaix.

De Can Mateu Sorell a més dels doblers que trobaren, els lladres o lladre, s'endugueren una tortada i s'entretingueren menjant alguns pastissos. Això fa suposar actuaren amb tranquil·litat o anaven fam enrera. No sabem si de Ca Na Blanc s'endugueren alguna revista, diari o llibre per llegir. Un cartró de tabac.

La Peña Motorista de Sant Joan va celebrar els seus 38 anys d'història

La Peña Motorista de Sant Joan va celebrar el seu 38è aniversari amb un dinar de germanat en el que hi assistiren unes 300 persones.

Els actes començaren amb una missa oficiada per Mn. Bruno Morey, a la que assistiren un bon nombre de socis de la Peña. El tenor Honorat Moll i la soprano Pilar Rosselló, acompanyats pel mestre Rafel Nadal, interpretaren les pregàries durant la celebració i els xeremiers posaren la nota festiva.

Seguidament els assistents a la cerimònia, convidats i socis participaren en el dinar de germanor en el restaurant de Can Tronca, on serviren un dinar típic de matances: arròs brut, pilotes, fruita i ensaïmada amb bessons...

Després del dinar el President de l'entitat Joan Jaume féu la seva tradicional intervenció, amb recital de gloses i salutació als reunits, intervenció que va ser seguida de la de Bruno Morey Jaume Mir, Mascaró Pasarius.

La diada acabà amb la subhasta d'embotits duita a terme per l'insuperable Guillem Bou.

El pare Rafel Ginard fou declarat fill predilecte ara fa 20 anys

A aquell santjoaner bondadós, que assaborí ja dins la seva infantesa, la senzillesa de la pagesia i que la seva vena poètica i el treball de recerca, aconseguí l'obra gegantina del Cançoner Popular de Mallorca, que el convertiren en un personatge ben important en el món de la investigació i de la cultura, el nostre benvolgut Pare Rafel Ginard Bauçà, fou declarat Fill Predilecte de Sant Joan el 17 de Novembre de 1974.

Fou aquell dia, una jornada històrica i de grat record per tots els qui la visqueren.

Començaren els actes amb una missa concelebrada que oficià el Pare Ginard, acompanyat del P. Província dels franciscans, el nostre Rector Mn. Gabriel Ferriol i capellans i religiosos amics del celebrant.

En representació del Governador Civil de Balears, hi assistiren Don Antoni Mora i junt amb ell el batle del poble Francesc Company Bauçà, descobriren, després de la missa, una placa que dona nom al carrer que se li va dedicar. També entre els molts de convidats hi figurava el batle d'Artà, un poble en el qual el Pare Ginard hi era molt apreciat i més tard hi morí.

Llavors autoritats i poble es traslladaren a la Casa Consistorial on el Secretari de l'Ajuntament don Jordi-Ernest Miró, va llegir l'acord del Consistori, pel qual es declarava al Pare Ginard Bauçà Fill Predilecte del poble i es va descobrir dins la Sala d'Actes, el seu retrat obra del pintor Joan Calafat, que se situà entre els altres Fills Il·lustres.

El poeta santjoaner Miquel Gayà Sitjar va llegir unes notes biogràfiques, que foren editades en una petita publicació amb què foren obsequiats els assistents. Acabà l'acte amb la lectura d'un esborrany de notes enviades per personalitats del món de la cultura, que no hi podien ésser presents i volien testimoniar la seva adhesió al P. Ginard. També parlaren el batle Francesc Company i el representant del Governador. L'homenatjat amb la seva simpatia i mostres de satisfacció, agrai de cor l'acte que se li tributava.

Com a cloenda d'aquesta diada es va servir un dinar a Can Tronca en el que el Pare Ginard va rebre les felicitacions i les mostres d'estima de tot un poble que en aquella jornada va retre i demostrar el seu apreci i reconeixement de mèrits, envers de la figura humana, intel·lectual i literària del nostre personatge el P. Rafel Ginard Bauçà.

Joan Jaume Nigorra

Una visitant argentina

El passat dia 21 de Novembre va arribar a Mallorca procedent de l'Argentina Dª Rosa Sastre, filla de Joan Sastre Garí i néta també d'en Joan Sastre, que fou conegut per "El Rei Herodes". La visitant des de petita havia tengut el desig de conèixer les seves arrels i el poble d'on procedia el seu pare i conèixer la seva família. Durant la seva estància a Sant Joan va visitar la casa dels seus padrins, l'Església Parroquial i el Santuari de Consolació a més d'altres indrets de Mallorca.

Els seus parents, la família Sastre (descendents dels Curros) que són nombrosos, l'atengeren molt bé i passaren uns dies agradables amb ella.

Aquesta és la informació que ens ha facilitat Miquel Bonet Sastre (de Ses Roques) sobre aquesta descendent de santjoaners.

En properes edicions, si els nostres informants ens faciliten les dades parlarem breument d'una santjoanera que actualment té més de 90 anys i com és natural enyora molt Mallorca: Na Catalina Mas-sena, germana del mític Guillem Masseno mort fa uns quants anys.

També és la nostra intenció parlar d'una descendent de la família Matas (de la madona Pago) que ha passat unes setmanes amb els seus familiars de Sa Cova.

Viatge de l'INSERSO a Benalmadena

Del dia 2 al 16 de Novembre un grup de santjoaners de la Tercera Edat, prengueren unes vacances de 15 dies, unes vacances patrocinades per l'INSERSO, en Hotel Balmoral de Benalmadena, a la província de Màlaga, situat entre Torremolinos i Marbella.

Des de l'hotel, que està situat devora una magnífica platja i un bon port esportiu, els pensionistes santjoaners pogueren fer unes magnífiques excursions, ja que per davant l'hotel hi passen moltes línies d'autobusos que uneixen les poblacions de la costa.

Entre les excursions que feren es pot destacar la visita a l'Exposició de Sevilla, que resultà molt entretinguda per les moltes atencions que rebérem, molt entretinguda per la gran quantitat d'atraccions que poguérem veure.

La ciutat de Ronda, plena d'història i l'impressionant tall que hi ha a la ciutat. Es visità Màlaga i la seva catedral.

Tinguérem l'ocasió de visitar la Llar de la Tercera Edat de Benalmadena, una associació que té 4.000 socis i uns magnífics salons, molt concorreguts.

Han estat unes vacances magnífiques i esperam que pel proper any els pensionistes de Sant Joan s'animin i participin d'aquest torn de vacances de l'INSERSO.

La Sida i Nadal

El món té nova ferida
i abans ja en tenia prou
la malaltia de la sida
ha estat un desastre nou,
que destrueix lentament
la vida dels afectats
després d'un gran sofriment.

Que surti un remei urgent
per als malalts de la sida
i millor si la veim finida
Senyor en Vostre naixement
sabem que sols ho pot fer
la vostra mà beneïda
vostre missatge de pau
a ells vagi dirigida.

Catalina Jaume de Calicant

Naixements de l'any 1994

Sembla que el noranta-quatre
ha estat un any de progrés
hi ha nou nins i vuit nines,
si no se'n presenten més.
Déu del cel els mos conservi
i seran nostros "hereders"
sembla que estan tots fitxats
en el Registre Civil
demostrant que volem ser
santjoaners efectius
que pugin sans i robusts
i en les seves actituds
usin sempre bon estil.
Sant Antoni beneïu
es grup des nostres infants
que sa sort els acompanyi
tant de petits com de grans
i que sempre vagin units
amb els pares i germans
que estimin els seus padrins
que tan satisfets estan.

Catalina Jaume de Calicant

Nadal és estimació que captiva i meravella

Dies alegres i d'il·lusió,
la gent es mou venturosa
i amb goig està desitjosa;
de pau i de germanor.

En aquest temps del nostre viure,
NADAL, és per a tots **estimació**;
que posa llum dins la confusió
i torna al món el somriure.

Retri als cors la felicitat,
neteجات d'odi i de rancor;
renesquin sentiments d'AMOR,
que afavoresquin la fraternitat.

Molts d'anys de joia plena,
amb salut i alegria;
la que ens dóna JESUS un dia,
que captiva i meravella.

Joan Jaume Nigorra.
NADAL de 1994.

Nadal

Amb goig espera Nadal
qui té sort i bon humor
amb salut doblers i amor
és que n'és posseïdor
és fàcil passar-ho bé
però això és minoria
llavors hi ha sa majoria
que de tot això no en té
a molts homes les toca
és viure amb conformitat
esperant que qualche dia
trobaran felicitat
i que així sia
però també mos ensenya
s'antiga tradició
que ses Festes de Nadal
són festes de gran amor
per haver nascut aquest dia
Jesús nostre Salvador,
seguint les seves normes
i visquem amb unió
fent arribar el nostre ajut
allà a on hi ha tristor.

Catalina Jaume
de Calicant

Molts d'anys
i venturós Any Nou!

NOTICIA LOCAL

La SIDA és aquí

El passat dia 1 de Desembre se celebrà al "Día Mundial del Sida", que aquest any ha estat baix del lema "Sida i família" per coincidir amb "L'any de la Família" i aquesta diada ens dóna un toc d'atenció perquè des de tots els estaments i organitzacions es reiteri la informació i educació per evitar la transmissió del virus del VIH.

Si tenim educació i informació adequada s'evitarà la discriminació sense fundament en vers dels qui pateixen la Sida o són portadors VIH, quan el que s'ha de conèixer i evitar simplement són els hàbits de risc, que tota persona pot dur a terme de la seva part.

Gloses, d'en Biel Monserrat

Es governar és una carrera
segur sa millor que hi ha
mai s'han cansat de robar
ets altres tenen robera.

Tot va d'aquesta manera
que ja no hi ha per triar
es que espera per entrar
se veu que va fam enrera.

Es robar no va per dit
se toca dir estafar
cada dia més n'hi ha
es jutjat mai s'ha lluit.

Parteixen es caramull
tots a sa seva manera
democraci' verdadera
molts de "pillós" fent barull.

De tot lo que hem vist fins ara
res s'ha volgut aclarir
quasi tots aqueix camí
com, de dura, qualque cara.

Si les senten conversar
pareixen quasi educats
mos conviden a votar
n'hi ha diven "som honorats"

Paguen o mengem presó
només ses rates petites
ses grosses estan benvistes
i les tracten de senyor.

Si les deim sa veritat
diven això és insultar
fins que se despertarà
aquell que les ha apoiat

Quantes classes de robar
n'hi ha roben escriguent
o fent es comptes malament
en que hagen de molestar.

Per poc que travelem
recàrrec i a pagar
ells tallen es bacallà
butxaca i ja vorem.

Són capaços de sortir

en públic i conversar
quan les tocaria dir
"he robat, duis-me a tancar".

No les basta presidir
d'aqueixa brutal manera
mentres es pobre va enrera
les 'grada veure patir.

Quants de jutges darrera ells?
total per no 'clarir res
es diaris fan s'espès
tot-lo-dia xerrant d'ells.

Lo que mos fan no té nom
pes duros i s'estufera
que cobrin de sa manera
despreciats per tothom.

* * *

"No vol ploure, no vol ploure
es dir era "no plou mai",
i ara passa es saragai
per massa tot va a lloure

S'aigo va 'caramullada
li han 'turat es camí
parets i brutor tirada
un temps no estava així.

Si fessen ses coses bé
tot això no passaria,
s'aigo no s'entendria
pensem que ho hem de fer

Allò on fa regaró
li han de deixar sortida
i així va espargida
i si no ho feim va pitjor

Manda es qui ha estudiat
sabem de què són capaços
un caramull de fracassos
que tot ho han espenyat.

Mentres ells s'inflen de duros
noltros mos toca suar
fracàs ve i fracàs va
cada dia més "apuros"

Es carrer és una riera
que s'aigo té mal sortir
li han 'turat es camí
tant saben es de carrera

No sé quan s'arreglarà
ni mica d'experienci'
només hi ha pacienci'
quan és hora de cobrar

Tampoc no treim cap enlloc
baix des pont tirar brutor
i encara fan pitjor
tots aqueix que peguen foc.

Pensant fer lo que mos toca
mos solem equivocar
s'importànci' pot ser poca
i es fracàs pot sortir car.

No és guapa aqueixa mostra
de lo que deix recordat
si féssim a cas veïnat
així com feim a ca nostra.

P'entura m'hauré passat
sense haver 'cabat sa cera
és que diuen lo que és vera
solen perdre s'amistat.

Pels qui celebren la seva festa dia 3 de desembre

Els qui tenen per Patró
a Sant Francesc Xavier
siguin per ell protegits
sempre pes camí des bé
els doni salut i sort
i que molts d'anys la puguin
fer.

Catalina Jaume de Calicant

Nadalenca 94

Pastoret d'on véns?
 -De la muntanya de la muntanya.
 -Pastoret d'on véns?
 -De la muntanya de veure el temps.
 Amb un sarró i una canya,
 sense pellissa ni béns,
 cap a sa cova s'afanya
 sense fer cas d'aigües corrents
 per la roada se banya
 somrient al contra-temps.
 -Quin temps fa?
 -Plou i neva, plou i neva.
 -Quin temps fa?
 -Plou i neva, per allà.
 Amb ximbomba i flaviol
 perfila sons de bonança
 i amb notes de rossinyol
 tot d'amor, pau i esperança
 ell va exultant d'alegria
 pur amor i així com cal
 amb cançons de gelosia
 a la rebranca del portal
 adorar el minyó somia
 dins l'estable reial.

Bàrbara Matas Sastre.

Bones festes a tothom i en especial als lector-subscriptors de Damunt Damunt.

Que tingueu un bon Nadal gaudint del temps de l'amor del més pobre al més senyor del més viu al més pardal

Quan arriben a l'Any Nou Déu mos conservi la salut i poguem menjar arròs brut amb més tallades que brou.

Molts d'anys!
 Gabriel Company
 (Fornet Boveta)

Quasi 600 milions pels ramaders (cabres i ovelles)

La Conselleria d'Agricultura pagarà quasi 600 milions de pessetes als ramaders en concepte de compensació de la renda.

Unió Europea finança aquests pagaments.

Els ramaders (ovelles i cabres) rebran un total de 586 milions de la Conselleria d'Agricultura en qualitat d'ajuda a la compensació de la renda. Els ramaders beneficiats són 3.099 davant 3.324 sol.licituds. La cabanya d'ovelles a Balears és de 234.456 i la de cabres de 8.558, mentres que el nombre d'ovelles que s'han beneficiat d'aquestes primes finançades per la Unió Europea és de 3.099 en ovelles i 8.081 en cabres.

Aquesta primera quantitat que es paga representa el 60 per cent del total que s'han de rebre, i el 40 per cent restant s'abonarà l'any qui ve.

Font: Gabinet de Mitjans de Comunicació de la Presidència del Govern Balear.

Consell Insular de Mallorca

El Consell Insular de Mallorca desitja als Donants de Sang tota la pau i felicitat per a aquestes festes de Nadal, així com un any 1995 ple de vida, germanor i solidaritat, agraïnt a la Germandat la seva intensa i desinteressada activitat al llarg de 1994.

Molt d'anys. de tot cor

GERMANDAT DE DONANTS DE SANG DE MALLORCA

III Concert Joves Intèrprets

*Diumenge, 18 de desembre de 1994
a les 20 h.*

**ESGLÉSIA PARROQUIAL
DE SANT JOAN**

*Organitza: Centre Cultural de Sant Joan
Col·labora: Mgc. Ajuntament
de Sant Joan*

PROGRAMA

1. Marina Mas Estelrich, violí, Noël Provençal (Popular)
2. Ferran Pizà Gayà, guitarra; Pau Cortès, guitarra; Al vint-i-cinc de desembre (Popular), Duet en la menor (Dowland).
3. Maria Gayà Mayol, piano, Arabescos (Burgmüller)
4. Catalina Gayà Mayol, violí, "Air" de la Suite en Re (J.S. Bach)
5. Guillem Gayà Mayol, guitarra, The Bridge of Avignon (allegreto, French Folk Song) (Popular).
6. Joan Company Morell, piano, Preludi (tema de la novena simfonia) (L.V. Beethoven)
7. Maria Antònia Company Morell, piano, Largo (tema de la simfonia del Nou Món) (A. Dvorak), Festa (Popular)
8. Mª Antònia i Joan Company Morell, piano a quatre mans, Passeig (J.S. Bastien)
9. Josep Florit Company, flauta; Sonata en Fa Dur, Vivace, Largo (Georg Philipp Telemann)
10. Marta Company Pérez, flauta; Fantasie in C-dur nach TWV 40:2 (Georg Philipp Telemann)
11. Elena Bauzà Marí, piano; Tempestat n° 15 (Burgmüller), Vals n° 3 (J. Brahms)
12. Cati Barceló Roig, guitarra; Toni Bauzà Matas, llaut; Joan Eugeni Canyelles Pons, flauta; Toni Carles Costa Bauzà, llaut; Marta Company Pérez, flauta; Josep Florit Company, flauta; Cati Gayà Mayol, flauta; Amor que tens ma vida (Pavana s. XVI); Chirazula Marazula (Giorgio Mainerio); Bransle simple de Novelle (Michael Praetorius)

Cançons per

La Trapa

editat en disc compacte,
amb 18 temes (70 minuts) de la millor música en català:

- AIRES FORMENTERENCS** *Frescor de matinada*
AL TALL *Per Mallorca*
BIEL MAJORAL *Sa madona*
COANEGRA *Mai no hem estat a Marràqueix*
GUILLEM D'EFÀK *Les Illes*
JOAN BIBILONI *Records de Son Amengual*
JOAN MANUEL SERRAT *Pare*
JOSEP TERO *Aiguamolls*
LLUÍS LLACH *Alè*
MARIA DEL MAR BONET *Sa Dragonera*
MARINA ROSSELL *Impossible, soroll, impossible*
MÚSICA NOSTRA *Es Trenc*
OVIDI MONTLLOR *Dóna'm la mà*
RAIMON *Lo jorn ha por*
SOMNIS BLAUS *Boires matinals*
TOMEU PENYA *Cabrera*
UC *Cançó de vesprada*
URBÀLIA RURANA *Pur de cor*

Els artistes i les seves cases discogràfiques col·laboren
desinteressadament en aquesta edició limitada.

Els beneficis de la venda seran destinats a la recuperació de
l'ecosistema de la Reserva Natural de La Trapa, totalment destruïda
per un incendi forestal el passat mes de juny.

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa
Verf, 1, 3r. 07001 PALMA
Tel: 72 11 05

Font i Monteros, 18
07003 PALMA
Tel: 71 33 16

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

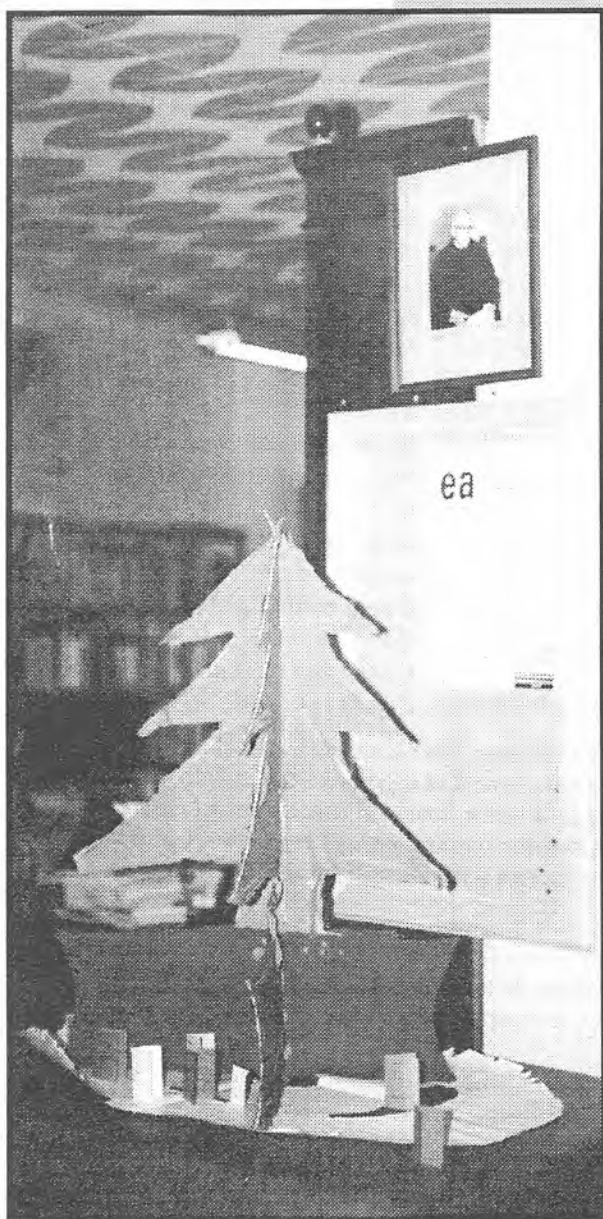
Centre Coordinador

Novetats de la biblioteca P. Rafel Ginard de Sant Joan

*A la Biblioteca Pare Rafel Ginard
hi podeu trobar:*

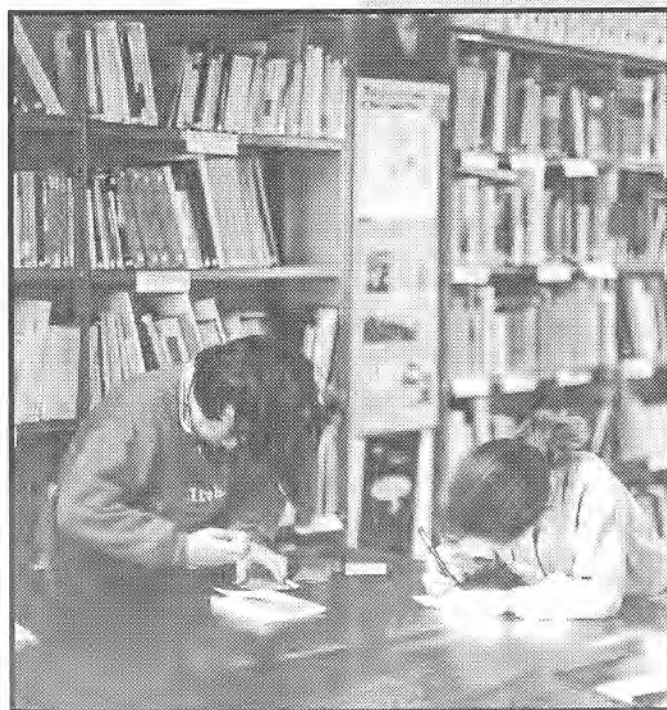
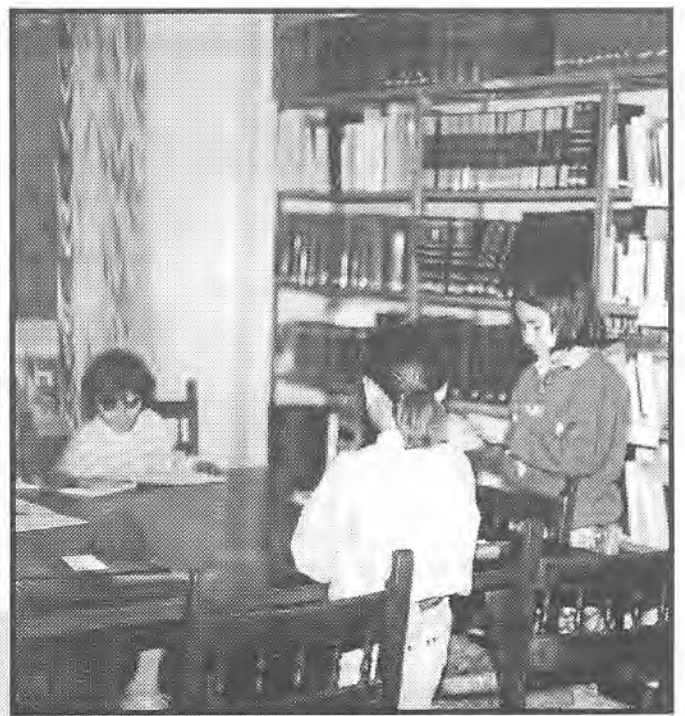
- La col·lecció de:
Itineraris a peu per la Serra de Tramuntana.
- *El camí vell de Lluc
- *Puig de Massanella
- *Camí de Castelló
- *Castell d'Alaró
- *De Santa Maria a Orient
- *Sa Costera
- *Camí de s'Arxiduc
- *Cala de Deià
- *Volta des General
- *Torrent de Pareis
- *La Trapa
- *Camí vell de Fornalutx.

(Tots a disposició del públic
en préstec d'una setmana)

**CONSELL
INSULAR DE
MALLORCA**

Els rectors de Sant Joan (ss. XVI-XIX)

Notes biogràfiques (8)

Rafel Caldés Bonet, doctor (1780-1794)

Era natural de Santanyí, fill de l'honor Nicolau Caldés i de Francina Bonet. Després dels corresponents exercicis d'oposicions a la rectoria de Sant Joan, vacant per promoció del Rnd. Joaquim Perelló a la parròquia de Santa Maria del Camí, fou nomenat pel rei, a proposta del bisbe de Mallorca, rector de Sant Joan, a 2 de desembre de 1779. El bisbe D. Pedro Rubio Benedicto li conferí la institució canònica a 26 de febrer de 1780. El nou rector va prendre possessori el 12 de març, representat pel Rnd. Miquel Fiol i Sociés, aleshores degà del Comú de preveres, com a procurador, en presència del Rnd. Miquel Pallisser, procurador fiscal eclesiàstic, del senyor Antoni Fiol, batle reial, i de l'honor Bartomeu Gayà, regidor (1).

Quan el nou rector arribà a la parròquia havien estrenat just llavors el nou presbiteri de l'oratori de Consolació. En temps del seu rectorat, l'any 1781, varen fer el cambril i obriren el ninxo del retaule de l'altar major, on la imatge de la Mare de Déu havia estat fins aleshores girada sempre cap a la nau del temple, per poder tenir-la habitualment girada cap al cambril. L'any 1786 varen enrajolar de bell nou tota l'església (2).

El rector Caldés va prosseguir l'obra de restauració del temple parroquial, iniciada pel rector Mas i continuada pel rector Perelló. Amb la col·laboració del doctor en medicina Pare Mayol i del seu fill Antoni, obrers del Nom de Jesús, va restaurar la capella d'aquesta advocació els anys 1785-1787, la de sant Joan els anys 1787-1789, i va completar la construcció de la volta de canó sobre la nau de l'església a 1788-1789. Obra seva fou també la decoració d'aquesta volta, que va ser estucada de color blanc; en els sis

trats, separats per arcs de mig punt, el prevere santjoaner, doctor Antoni Company i Gayà, a. pansa, artista pintor, escultor i gravador, hi pintà sis medallons amb figures de diversos sants; les pintures restaren espoltrides l'any 1935, quan s'enderrocà la volta en construir-se l'església actual (3).

El bisbe don Pedro Rubio Benedicto i Herrero visità la parròquia el 12 de maig de 1786: confirmà 121 nins i 126 nines; a l'acta de la visita no s'indiquen deficiències pastorals ni administratives. Pel novembre de 1787 el rector va organitzar una missió popular que predicaren els pares paüls Company, Jordana i Guasch (4).

Pel gener de 1794, pocs mesos abans de morir, va acceptar la petició del Sr. Antoni Fiol i Sociés, batle reial, i de l'honor cosme Mas i Bauzà, d'exposar a la veneració pública una imatge de sor Caterina Thomàs, beatificada, beatificada el 12 d'agost de 1792, destinant-li la capella de la Mare de Déu Assumpta; l'agradosa imatge de la santa valldemossina, venerada encara avui en dia a la mateixa capella del temple parroquial, és un testimoni del bon gust artístic del doctor Caldés (5).

Morí el rector Rafel Caldés i Bonet a Sant Joan el dia 5 de maig de 1794 i fou enterrat en una sepultura oberta davant l'altar major (6). El dia 19 següent fou nomenat ecònom el Rnd. Miquel Gayà i Gayà, a. puruc, el qual morí a 5 d'agost de 1795; el va substituir el llicenciat Rnd. Antoni Mayol i Florit. La rectoria va estar vacant durant dos anys.

Sembla que Mn. Caldés va ser un home prou autoritari, que actuava molt pel seu compte, particularment en l'administració parroquial, prescindint de la preceptiva intervenció dels regidors del municipi. En els llibres d'obrerries no consten actes de revisió de comptes dels obrers amb el rector i regidors, du-

rant els deu darrers anys del rectorat (1784-1794). El bisbe don Bernat Nadal, en la visita pastoral de 29 d'abril de 1798, ordena al successor de Mn. Caldés, el rector Bartomeu Quetgles, que **formalice las cuentas del mejor modo posible, tomándose las al obrero o obreros que hayan sido, si existen, o si hubieren fallecido, a sus herederos** (7).

A la mort del rector l'ajuntament havia tractat el cas en la sessió del 27 de setembre de 1794. El síndic personer Cosme Mas exposa que, **haviendo muerto sin haber rendido cuentas, como devia, de las Obrerías, de que se había hecho despótico en los catorce años que fue rector, y en particular de lo tocante a la obra de la iglesia**, ara el seu hereu presum que la parròquia li deu 40 lliures, quan en veritat, passant compte, **el rector ha de resultar deudor en muchos centenares**. En conseqüència, l'ajuntament nomena procurador el Dr. Guillem Rosselló, pvre.; l'hereu del rector qüestiona la legalitat d'aquest nomenament i l'ajuntament designa nou procurador, el doctor en ambdós Drets Miquel-Joan Mates i Canyelles. Per ordre del vicari general del bisbat l'ecònom de la parròquia Mn. Miquel Gayà entrega al Dr. Mates els llibres d'obrerries per poder seguir la causa contra l'hereu del rector Caldés; els llibres no retornaren a l'arxiu parroquial fins l'any 1806 (8).

BARTOMEU QUETGLES, doctor (1796-1804)

Després de dos anys d'interinitat, pel juny de 1796 el doctor Rnd. Bartomeu Quetgles, ciutadà, va prendre possessori de la parròquia de Sant Joan (9). Per les petjades que n'han quedat a l'arxiu parroquial dels vuit anys del seu rectorat, sembla que aquest va ser un període més bé grisenc i amb poques coses que contar.

Com hem dit suara, el rector Quetgles, per ordenació del bisbe Bernat Nadal, va haver de reconstruir, des de dotze anys enrera, els comptes de les obreries, i posar al dia l'administració parroquial, negligida pel rector Caldés.

Per iniciativa, no del rector sinó del Rnd. Antoni Mayol i Florit, director de la confraria del Roser, es va refer des dels fonaments la **capella fonda** de la Mare de Deu del Roser; les obres començaren el dia 11 de desembre de 1797 i finiren el 5 d'octubre de 1798. Cinc anys després, a 11 de desembre de 1803, el mateix Rnd. Mayol contractà amb l'escultor mtre. Antoni Llabrés la confecció del retaule d'aquesta capella; l'obra es feu per etapes i es perllongà fins l'any 1812 (10)

Constatam la celebració d'una missió popular, promoguda pel rector, el mes de novembre de 1799. La predicaren els missioners paüls PP. Rosselló, Gamundí i Carreres (11).

El 26 d'abril de l'any 1804 el Rnd. Bartomeu Quetgles, rector de Sant Joan, morí a Ciutat, a la llar familiar, a la parròquia de Sant Miquel, i fou enterrat a la Seu. Per regir la parròquia durant la vacant fou nomenat ecònom el doctor Rnd. Guillem Rosselló i Cabrer (12).

JOAN NASCIO VICH, doctor (1804-1806)

Pocs mesos després de la mort del rector Bartomeu Quetgles, fou nomenat rector de sant Joan el Rnd. Joan Nascio i Vich, doctor en teologia, fill dels Srs. Antoni Nascio i Francisca Vich, natural de Ciutat, de la parròquia de Santa Creu. Es féu càrrec de la parròquia dins el mateix any de 1804 (13).

El seu rectorat a Sant Joan va ser molt breu: no arribà a dos anys. Del seu pas per la parròquia de Sant Joan en queda, emperò, un bon testimoni: la custòdia d'argent i coure sobredaurat que habitualment s'empra a la parròquia per al culte eucarístic, formada per un peu i el vericle corresponent. És obra d'un argenter d'origen italià, anomenat Antoni Cuschieri, pesador reial; el rector Nascio i l'argenter signaren el

contracte el 22 de juliol de 1805, pel preu de tres-centes setanta-mil lliures. La darrera partida d'aquesta quantitat fou saldada pel rector Montes, successor de Mn. Nascio, a 16 de juliol de 1808 (14).

El 26 d'abril de 1806 el Rnd. Joan Nascio havia estat nomenat rector de Muro, però no s'havia encara acomiadat de la parròquia de Sant Joan (15). No degué torbar-se molts de dies a incorporar-se al seu nou càrrec de rector de la parròquia murera, dedicada també a Sant Joan Baptista, parròquia que va regir durant denou anys. Morí a Muro, el 28 d'octubre de 1825 (16).

Josep Estelrich i Costa

NOTES

1. APSJ (Arxiu Parroquial de Sant Joan), **Visites pastorals**, 21.4, fs. 38-46.

2. APSJ, **Obreries**, 61.4, fs. 16v-19v. Vegeu ESTELRICH i COSTA, Josep, **El pujol de consolació de Sant Joan**. Mallorca 1993, pàgs. 62-63.

3. APSJ, **Obreries** 61.4, fs. 32, 75v.-76, 99v.-101. BERARD, J. **Viaje a las villas de Mallorca** (1789), Palma 1983, pgs. 217-218. Vegeu: DAMUNT DAMUNT, nro. 16 (set. 1992), pàgs. 29-30; n° 15 (agost 1992), pàg. 21. ESTELRICH i COSTA, Josep, **La Parròquia de Sant Joan (1900-1993)**, Mallorca 1993, pàgs. 14-15.

4. APSJ, **Visites pastorals**, 21.4, fs. 47-59 v. BAUÇÀ, Cosme, **Fragmen-**

tos històrics de la villa de San Juan, 1940, inèdit, pàg. 57.

5. APSJ, **Obreries**, 61.4, f. 107.

6. APSJ, **Defuncions**, 13.6, f. 229 v.

7. APSJ, **Obreries**, 61.4, f. 55, i altres.

8. AMSJ (Arxiu Municipal de Sant Joan), **Llibres d'actes**, 10/1, 1794; transcripció de Mn. R. Gayà a DOCUMENTA, pàgs. 389-390, **Almoines**, 41.2, f. 9

9. APSJ, **Defuncions**, 13.6, f. 239; **Visites pastorals**, 21.4, f. 63 v.

10. APSJ, **Obreries**, 61.3, fs. 106. 144. Vegeu DAMUNT DAMUNT, nro. 23 (abril 1993), pàg. 22.

11. BAUÇÀ, Cosme, **Fragments...** cit., pàg. 57.

12. APSJ, **Defuncions**, 13.7, f. 18. **Obreries**, 62.1, fs. 10-11 v.

13. APSJ, **Almoines**, 41.2, f. 10

14. APSJ, **Obreries**, 61.4, ff. 66-66v. Francesc OLIVER publicà la transcripció del contracte a DOCUMENTA, pàgs. 44-45.

15. APSJ, **Obreries**, 62.1, f. 15v.

16. Arxiu parroquial de Muro, llib. 38, f. 143v. Cortesia del Rnd. Pere Fiol i Tornila, rector de Muro.

Maitines a Bonany

Fa uns seixanta anys que a Bonany es varen cantar Maitines. L'acudit fou de l'ermità Jeroni, conegut al mon secular com a Miquel Gelabert i Font. I el sibil·lar elegit va ser En Miquel Nicolau Gil, nin de Petra que, aleshores vivia amb la seva família a la possessió de Ses Fontanelles.

Possiblement la idea de l'ermità degué ser repentina i quasi improvisada perquè, l'amo En Miquel diu que ell jugava davant la carrera de ca-seva i, l'anacoreta que es passejava per allà meditativu, de cop l'escomet, tot dient-li:

-Miquel, i que no t'agradaria cantar Sa Sibil·la?

I ell guaitant aquelles barbes, tombà el coll indiferent, però digué quasi, ben xalest.

I ja foren partits cap a Bonany a provar-ho.

L'ermità hi devia tenir molta il·lusió per què tant disfrutava de cantar que no reparava que En Miquelet enlloc de cantar, plorava...

-Miquel! I ara que te passa?

-Aaai! ara me n'he d'anar!... Vull anar a mumare!

L'enyorança d'aquell infant era més forta que l'encant de la trista tonada.

-Bé, però...?? l'has de cantar tú! Demà t'esper. Tornaràs?

-Sí, sí que tornaré. Aai! Però ara me n'he d'anar!

I així ho va fer. Fins el dissabte de Nadal a l'hora de Maitines.

L'amo en Miquel, me'n feu part d'aquest fet, sabedor del meu interès per les coses d'ahir i de sempre, tan nostres i casolanes, i també, perquè feia poc temps, sortosament, a Petra, recuperàrem la tonada d'un Sibil·la diferent i pròpia. Amb la descoberta, també, es podria significar que, la cantada a Bonany per aquelles raons, fos possiblement la de Sant Joan, donat que el venerable ermità Jeroni era nadiu d'aquesta vila. Era s'ermità Teco.

Catalina Gibert.

En Miquel Fiol va esser un santjoaner de debò

A la revista del passat mes de Novembre sortiren una sèrie d'escrits recordant a Miquel Fiol Company. A tot el que es va escriure, que fou un testimoni de la seva vida, crec que caldria afegir aquesta afirmació: "En Fiol va esser sempre un santjoaner de debò".

Nascut a Sant Joan, ja dins la seva infantesa i joventut destaca pel seu esperit inquiet i de servei dins l'organització clerical anomenada "Acció Catòlica", sota de la direcció del Vicari i Conciliari Mn. Bartomeu Bauzà i Oliver i començant per tenir com a delegat d'aspirants a Rafel Bauzà Bauzà, llavors seria en Miquel, president dels Joves d'Acció Catòlica i també de la Comarca. Així aquells sentiments bondadosos i de servei, foren llavoreta que sembrada a l'adolescència fou capaç de fer-la créixer a través dels anys.

Nosaltres, que en els anys quaranta érem del grup "Aspirants" d'Acció Catòlica, i ja ocupàvem el lloc de Presidents i dirigents, ens ajudava i orientava en les nostres primeres intervencions davant tota l'al·loteria santjoanera, en les reunions d'estudi, que fèiem a baix de la sacristia.

En Miquel va estar sempre present en les activitats del poble en aquells anys de joventut: "Veladas Histórico-Literarias" dels anys 1942-1947. Practicà el futbol i el ball de bot entre altres. I com no, a les activitats de l'Església: Vigílies de festa importants, diades del Domund (carrosses amb en Miquel Sastre), reunions i jornades d'Acció Catòlica, tant a Sant Joan com a altres indrets, etc. Això, quan es va produir l'esdeveniment cristià dels anomenats "Cursillos de Cristiandad" el trobam preparat i ben disposat, d'a-

quí que fos un dels primers professors, entregat, valent i entusiasmada.

També a 1956 quan el seu cosí Miquel Fiol Nigorra fundà la Penya Motorista Sant Joan, l'elegí Vice-President de la primera directiva i al llarg dels anys ha estat un bon col·laborador, assistint i participant dels actes i excursions.

A Sant Joan començaren també els seus coneixements dins el món administratiu, doncs treballà un temps l'Estafeta de Correus amb l'Administrador Francesc Gayà. També va conèixer el camp de la indústria amb els serveis administratius a la fàbrica santjoanera "Embutidos San Juan", dirigida, aleshores, per dos bons coneixedors d'aquesta activitat alimentària: els santjoaners Gabriel Camps (l'amo en Biel de Son Gual) i Gaspar Oliver (l'amo Gaspar de Solanda).

La fermesa de voluntat i el caràcter decidit i valent de la seva esposa Margalida Jordà, afavoriren la creació d'una indústria: "Embutidos Fiol", una indústria avui acreditada i consolidada a Montuïri, on hi traslladà la seva residència i on també hi ha deixat proves de la seva personalitat sincera i dedicada al servei als altres.

Malgrat deixar el seu domicili santjoaner, en Miquel sempre frequentava Sant Joan i si generalment cada persona sol anar a missa a la seva Parròquia ell gairebé la majoria de diumenge se'l podia veure a la missa de les 10'30 a l'església nostra, on ell hi havia rebut i reafirmat la seva fe cristiana. Així en els anys vuitanta en què va ocupar un càrrec de diputat al Consell Insular, amb la seva ajuda es va poder dur a terme la restauració de l'orgue parroquial.

En són aquestes sols unes pin-

zellades dels anys del seu començar, que ens mostren al santjoaner i a l'amic de tota la vida, al qui, les inquietuds, experiències, treballs i coneixements dels seus anys viscuts a la nostra vila, li foren vitals per aconseguir llavors, uns llocs de responsabilitat i prestigi dins els àmbits socials, de negocis i també polítics.

Ens ha deixat un home bo, com aquell que defineix l'Evangelí i ho ha fet sense temps de dir-nos un Adéu, ens ho havia dit tots els diumenges després de la xerradeta en aquella estona agradable, que trobarem a faltar, com també el seu somriure, el seu comentari i la seva ajuda sempre desinteressada.

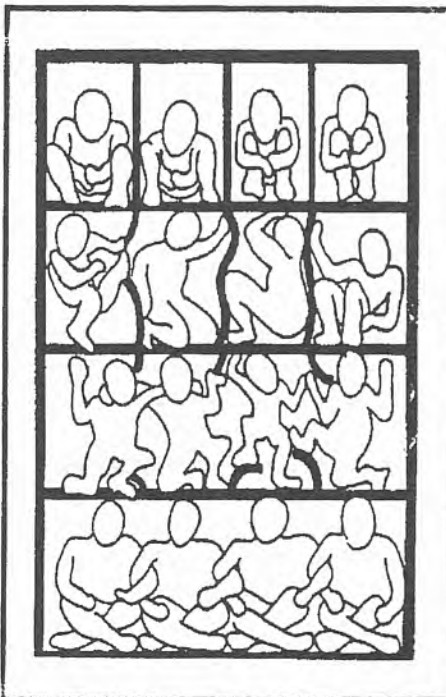
Ja que, per circumstàncies de la vida, no el vaig poder despedir en el dia de la seva mort, vull afegir a les moltes coses escrites d'ell, aquestes retxes, com un deure i una necessitat de donar així una abraçada dolça a l'amic entranyable, al santjoaner de debò i a l'home que va sobre traduir en bondat i servei tota la seva vida. Adéu Miquel.

Joan Jaume Nigorra.

SIDA

La SIDA és una malaltia infecciosa que directament o indirecta ens pot afectar a tots. Actualment a les Illes Balears, al mes de setembre, hi ha un total de 691 casos acumulats d'aquesta malaltia, dels quals el 75% corresponen a l'illa de Mallorca.

Per definició, la SIDA és un conjunt d'alteracions del sistema immunològic que predisposa la persona a infeccions oportunistes i tumorals. És una malaltia jove. Els primers casos foren detectats l'any 1981 a Califòrnia. Des d'aleshores i gràcies als avanços de la ciència i la tecnologia, hem passat de no saber res de la malaltia, a saber per quin virus està

produïda, quin és el mecanisme de reproducció i com es pot frenar la replicació.

Actualment es coneixen perfectament totes les vies de transmissió del VIH (o virus de la immunodeficiència humana). Està comprovat que són exclusivament la via sexual, sanguínia, materno-fetal i durant la lactància. El virus VIH es transmet únicament mitjançant contacte directe amb sang, semen i secrecions vaginals d'una persona infectada. Si es mantenen les normes elementals d'higiene, es pot assegurar que no hi ha cap risc de

transmissió per a la família d'un seropositiu. Nombrosos estudis fets als EUA confirmen aquestes dades. Alguns especialistes s'atreveixen a afirmar que la infecció VIH és una "malaltia crònica controlable", que no té per què alterar la

vida laboral i social i que s'ha d'afrontar de manera optimista, positiva i vital.

L'actitud anímica és determinant en l'evolució de la malaltia. Per aquesta raó és molt important no caure en depressió o desesperança, ni passar-se el dia anticipant problemes futurs. S'ha de seguir amb les activitats quotidianes mateixes d'abans

de saber la sero-positivitat. La constant "auto-observació" és un mal costum, que acaba obsessionant el malalt i creant paranoies sense fonament.

És important que el malalt seropositiu cerqui suport psicològic que li ajudi a acceptar la seva condició i millorar-la, redueixi tensions, eviti la soledat i sobretot, que creï ganes de viure.

Per al creient, afrontar aquest problema amb fe, és font d'esperança i de vida.

CATALINA GORNALS |

Editat un disc compacte amb música de 18 cantautors i conjunts de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, i els beneficis de la venda del qual aniran destinats a la recuperació de la reserva natural de La Trapa (Mallorca), destruïda per un incendi el passat estiu.

La Trapa és una finca de 75 hectàrees, situada a l'extrem occidental de l'illa de Mallorca, al terme d'Andratx, formant part de la Serra de Tramuntana.

Deu el seu nom a l'establiment que realitzaren els monjos trapencs a principis del segle XIX (1810-1820), fugint de la repressió francesa. D'aquesta època són les restes del monestir, el molí de sang, la xarxa hidràulica i les marjades per al conreu.

Igual que la resta de la Serra mallorquina, La Trapa presenta un valor ecològic excepcional, amb una flora i una fauna molt interessants i on hi són ben representades les formes endèmiques (úniques a tot el món). Per altra part, des d'aquest mirador incomparable se pot contemplar un dels paisatges més grandiosos de Mallorca, dominant el mític illot de Sa Dragonera.

L'any 1980, La Trapa va ésser adquirida pel GOB (Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa), l'organització ecologista de les Balears, amb la intenció d'evitar la seva destrucció ja que en aquells moments es parlava de plans per parcel·lar-la. Això fou possible gràcies a les aportacions econòmiques de centenars de persones, a l'ajut rebut de diverses entitats estrangeres, i a una gran subhasta d'obres d'art cedides desinteressadament per nombrosos artistes. D'aquesta manera, La Trapa es convertí en el primer espai natural protegit de Mallorca.

Desgraciadament, el primer de juny d'enguany s'originava a les muntanyes d'Andratx un terrible incendi que destruï més de 1.500 hectàrees de boscos i garrigues, i que calcinà en la seva totalitat els tresors naturals La Trapa.

Davant aquesta gran catàstrofe, el GOB ha assumit el ferm compromís d'aconseguir la regeneració dels ecosistemes naturals de La Trapa en el termini més breu possible, i de continuar amb les tasques de restauració dels monuments. Entre les múltiples iniciatives encaminades a obtenir recursos econòmics, va sorgir immediatament la idea d'editar un disc compacte amb la millor música en català i destinar el benefici de la seva venda a aquest fi.

Posats en contacte amb els diversos artistes i cases discogràfiques, la seva resposta ha estat formidable i ara, uns

pocs mesos després, és un immens plaer anunciar que el disc "CANÇONS PER LA TRAPA" és ja una realitat.

Més avall apareix la relació dels 18 autors i temes inclosos, representants de la rica i diversa cultura musical dels Països Catalans, amb gent de Catalunya, el País Valencià i cada una de les quatre Illes Balears. En total, 70 minuts d'excel·lent música. El disc ja és a la venda a les millors tendes de discos, a un preu d'aproximadament 2.600 pessetes, i constitueix un dels regals més apropiats per a les properes festes de Nadal. El disc porta el segell de la casa discogràfica BLAU.

Es tracta sens dubte d'una de les poques vegades en què s'ha aconseguit reunir tanta gent del món de la cançó en català en un sol disc. El GOB expressa el seu orgull que la causa idealista de la defensa de la Natura hagi estat el desencadenant d'aquesta fenomenal convergència d'esforços.

Continguts del disc compacte "CANÇONS PER LA TRAPA"

1. AIRES FORMENTERENCs, Frescor de matinada.
2. AL TALL, Per Mallorca.
3. BIEL MAJORAL, Sa madona.
4. COANEGRA, Mai no hem estat a Marràqueix
5. GUILLEM D'EFAK, Les Illes
6. JOAN BIBILONI, Records de Son Amengual.
7. JOAN MANUEL SERRAT, Pare
8. JOSEP TERO, Aiguamolls
9. LLUÍS LLACH, Alè.
10. MARIA DEL MAR BONET, Sa Dragonera
11. MARINA ROSSELL, Impossible, soroll, impossible!
12. MÚSICA NOSTRA, Es Trenc.
13. OVIDI MONTLLOR, Dóna'm la mà.
14. RAIMON, Lo jorn ha por
15. SOMNIS BLAUS, Boires matinals
16. TOMEU PENYA, Cabrera.
17. UC, Cançó de vesprada
18. URBÀLIA RURANA, Pur de cor.

Procedència dels artistes

Catalunya

Joan Manuel Serrat, Josep Tero, Lluís Llach, Marina Rossell.

País Valencià

Al Tall, Ovidi Montllor, Raimon, Urbàlia Rurana.

Illes Balears

Mallorca: Biel Majoral, Coanegra, Guillem d'Efak, Joan Bibiloni, Maria del Mar Bonet, Música Nostra, Tomeu Penya.

Menorca: Somnis Blaus.

Eivissa: UC

Formentera: Aires formenterencs.

Missatge d'Advent i de Nadal

L'Advent és un temps que ens recorda que sempre podem viure en l'esperança. És evident que avui és difícil parlar d'esperança dins un món desesperançat. Així i tot els sociòlegs ens diuen que els temps canviaran i que passarem d'una societat permissiva, que ha caigut dins un buit existencial, a una societat que ella mateixa es demanarà límits; i

valors que omplin l'interior de la persona humana.

Tal volta aquesta esperança ens ajudi a trobar allò que un dia vàrem perdre per decisió pròpia: La llum de la felicitat, vivint a imatge i semblança de Déu-Amor.

Que aquest Nadal sigui per a tots la llum que s'obri dins l'encletxa de la nostra fosca i comencem a entreveure allò que desitjam viure i no ens atrevim a demanar ni a pactar: Pau, Amor i Justícia.

Que el resplendor del naixement de Jesús arribi a totes les llars amb el seu missatge: *Pau al homes i dones de bona voluntat.*

Molts d'anys!

Onofre Torres, rector

El teu esforç pot ajudar a protegir el medi ambient

Selecció dels fons i utilitzant els contenidors apropiats

Aprofita els Punts Verds

PAPER

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Si tot tipus de paper, preferentment d'oficina, revistes, diaris...

No papers bruts, amb restes de menjar, oli...

CARTÓ

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Si cartons de tot tipus, doblegats o tallats perquè ocupin poc espai.

No tetrabricks, perquè tenen una làmina plàstica o d'alumini a dins.

ROBA

CONTENIDOR IGLÚ VERMELL

Si roba i sabates que es puguin tornar a utilitzar.

No roba bruta. Sabates molt gastades.

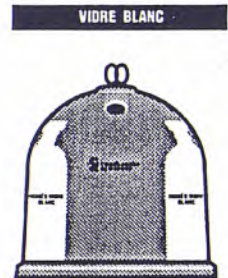

LLAUNES

CONTENIDOR IGLÚ PLATEJAT

Si llaines de begudes i de conserves.

No altres objectes metal·lics.

VIDRE BLANC

CONTENIDOR IGLÚ BLANC

Si botelles i pots de vidre transparent sense els taps.

No taps ni bombetes.

VIDRE DE COLOR

CONTENIDOR IGLÚ VERD

Si botelles de vidre no transparent (verd, ambre...) sense els taps.

No taps ni bombetes.

PILES DE BOTÓ

CONTENIDOR GROC

Si tan sols piles de botó. Els comerços poden sol·licitar un contenidor propi que recollirà l'Ajuntament.

No altres tipus de piles.

ALTRES PILES

CONTENIDOR GROC

Si tots els altres tipus de piles que no siguin de botó.

No piles de botó.

OLI DOMÈSTIC

CONTENIDOR QUADRAT TARONJA

Si oli comestible que ja no s'utilitza (d'oliva, soja, gira-sol...)

No oli de maquinària.

OLI MINERAL

CONTENIDOR QUADRAT GRIS

Si oli de maquinària.

No oli d'alimentació.

TRASTOS VELL

CONTENIDOR METÀL·LIC GROS

Si objectes i trastos que ja no s'utilitzen. Si són molt voluminosos és preferible telefonar si servei gratuït de recollida

No restes de jardineria.

CENTRES DE RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS

Disseny: Clave

És un missatge del

Consell Insular de Mallorca

per una Mallorca més neta.